

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 57/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Patajová Pataj s.r.o., J. Chalupku 8, Banská Bystrica, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/159/2023 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva obvineného vypočúvať a dať vypočúvať svedkov proti sebe podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/159/2023 z 30. októbra 2024 a zároveň priznania nároku na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka spolu s [REDAKOVANÉ], ako žalobcovia na Okresnom súde Trnava podali proti žalovaným žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby nehnuteľností (rodinný dom s pozemkami) z dôvodu nedoručenia písomností v predpísanom čase, neoznačenia predmetu dražby po dobu najmenej 15 dní pred konaním dražby, neuverejnenia dražby v tlači s miestnou pôsobnosťou, nezverejnenia dražobnej vyhlášky na obecnej tabuli po predpísanú dobu a so zákonom požadovaným obsahom, nízkej ceny určenej znaleckým posudkom a neprimeranej vzdialenosti miesta konania dražby, ktorá ovplyvnila účasť záujemcov na dražbe i samotnú cenu vydraženej nehnuteľnosti. Okresný súd žalobu žalobcov rozsudkom č. k. 19C/533/2015-429 zo 16. júna 2021 zamietol. Vo vzťahu k otázke miesta konania dražby okresný súd poukázal na to, že zákon

č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) exaktne nestanovuje dĺžku vzdialenosti miesta dražby od lokality predmetu dražby, ktorej nedodržanie by automaticky spôsobilo jeho porušenie, ale vždy je potrebné zohľadniť konkrétne okolnosti prípadu. Žalobcovia proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie.

3. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 10Co/28/2022 z 29. marca 2023 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Vo vzťahu k vzdialenosti miesta konania dražby uviedol, že nepovažuje za preukázané tvrdenie žalobcov, že miesto konania dražby odradilo záujemcov o predmetné nehnuteľnosti, pretože v danej veci nešlo o extrémnu vzdialenosť miesta dražby od miesta, kde sa dražená nehnuteľnosť nachádza. Žalobcovia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 421 písm. a) Civilného sporového poriadku, v ktorom namietali, že právne posúdenie otázky miesta konania dražby, ktoré uskutočnil krajský súd, je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 8Cdo/58/2018, sp. zn. 4Cdo/100/2012 a sp. zn. 2Cdo/144/2021, tvrdiac, že určenie akceptovateľnej vzdialenosti miesta konania dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti určenej na bývanie od miesta, kde sa dražená nehnuteľnosť nachádza, by nemalo predstavovať vzdialenosť väčšiu ako približne 100 km (v preskúmvanej veci krajský súd akceptoval miesto konania dražby vo vzdialenosti 167 km od draženej nehnuteľnosti).

4. Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky zamietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že rozsudok najvyššieho súdu nespĺňa zákonné kvalitatívne požiadavky na jeho odôvodnenie a úplne neguje skôr vyslovený právny názor najvyššieho súdu v skutkovo identickej veci. Tvrdí, že odkazom na právne názory najvyššieho súdu vyslovené v jeho predchádzajúcej judikatúre nespochybniteľným spôsobom preukázala, že existoval dôvod na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby spočívajúci v neprimeranom a nevhodnom určení miesta konania dobrovoľnej dražby v tejto veci, avšak súdy jej žalobu zamietli.

6. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 8Cdo/58/2018, v ktorom podľa nej najvyšší súd určil vzdialenosť 23 km ako spodnú akceptovateľnú hranicu vzdialenosti miesta dobrovoľnej dražby a draženej nehnuteľnosti a iba v niektorých výnimočných prípadoch viacnásobnej opakovanej dražby akceptoval vzdialenosť 110 km.

7. Taktiež poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2Cdo/144/2021, v ktorom bolo miesto konania dobrovoľnej dražby vzdialené 172 km od miesta, na ktorom sa dražená nehnuteľnosť nachádzala, posúdené ako určené nevhodne a neprimerane, pretože predstavovalo reálne obmedzenie účasti záujemcov na dražbe, a to podľa sťažovateľky bez potreby osobitného dokazovania negatívneho dopadu tejto skutočnosti na práva vlastníka draženej nehnuteľnosti. V tomto rozhodnutí najvyšší súd podľa nej exaktne ustálil, že uskutočnenie dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti určenej na každodenné bývanie vo vzdialenosti viac ako 100 km od draženej nehnuteľnosti je v rozpore so zákonom o dobrovoľných dražbách a automaticky bez ohľadu na akékoľvek ďalšie skutkové okolnosti zakladá neplatnosť takejto dražby. Podľa sťažovateľky nie

je možné súhlasiť so záverom najvyššieho súdu o neaplikovateľnosti záverov rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/144/2021 pre odlišný skutkový stav, pretože v preskúmvanej veci možno skutočnosť, že dražená nehnuteľnosť bola vydražená, považovať za právne irelevantnú, rovnako ako súbežnú existenciu ďalších dôvodov neplatnosti dražby či odkaz na to, že dotknutá nehnuteľnosť bola vydražená za cenu určenú znaleckým posudkom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces nedostatočným odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu vo vzťahu k jeho právnym záverom týkajúcim sa posúdenia sťažovateľkou položenej právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku týkajúcej sa otázky vhodnosti a primeranosti vzdialenosti miesta konania dražby od draženej nehnuteľnosti.

9. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

10. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

11. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku a dospel k záveru, že najvyšší súd sa jasne a zrozumiteľne vyjadril k všetkým relevantným dovolacím námietkam sťažovateľky.

12. Najvyšší súd k namietanému odklonu krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v otázke určenia akceptovateľnej vzdialenosti miesta konania dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti určenej na bývanie od miesta, kde sa dražená nehnuteľnosť nachádza, ponajprv poukázal na zákon o dobrovoľných dražbách, ktorý ako relevantné kritérium, ktoré musí byť zohľadnené pri určovaní miesta, dátumu a času začatia dražby, stanovuje zachovanie reálnej možnosti účasti na dražbe. Zároveň konštatoval, že judikatúra súdov potvrdzuje, že organizácia dražby mimo sféry a umiestnenia predmetu dražby môže zakladať dôvod určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby.

13. K poukazu sťažovateľky na rozhodnutie vo veci sp. zn. 8Cdo/58/2018 najvyšší súd konštatoval, že neprimerane veľká vzdialenosť draženej nehnuteľnosti od miesta konania dražby je v rozpore so zákonom o dobrovoľných dražbách, ak zároveň obmedzí možnosť účasti záujemcov na dražbe. Uvedenú súvislosť je pritom možné vyvodiť iba z konkrétnych okolností prípadu. K argumentácii sťažovateľky uvedenej v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu sp. zn. 8Cdo/58/2018 (pozri

bod 8) ústavný súd navyše považuje za potrebné poznamenať, že táto ignoruje závery najvyššieho súdu uvedené v bode 19 spomínaného rozhodnutia a predkladá vlastnú interpretáciu právneho posúdenia ňou položenej zásadnej otázky, ktorá však z tohto rozhodnutia nevyplýva (neprimeraná vzdialenosť musí automaticky znamenať zásah do práv vlastníka draženej nehnuteľnosti).

14. K argumentácii sťažovateľky vo vzťahu k rozhodnutiu sp. zn. 2Cdo/144/2021 najvyšší súd poukázal na to, že v preskúmanom prípade nejde o obdobnú vec, pretože v tejto veci k vydraženiu nehnuteľnosti nedošlo, a zároveň konštatoval, že dražba bola vyhlásená za neplatnú i z iných dôvodov než z dôvodu vzdialenosti miesta konania dražby od draženej nehnuteľnosti. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom najvyššieho súdu o nesprávnej interpretácii záverov rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/144/2021. Sťažnostná argumentácia sťažovateľky totiž zďaleka nezohľadňuje všetky relevantné skutkové okolnosti odkazovaného rozhodnutia rozhodujúce pre vytvorenie záveru o existencii druhého predpokladu na určenie neplatnosti dražby, a to zásahu do práv žalobkyne v spomínanej veci, ktorými boli aj výška ceny dosiahnutej dražbou výrazne pod cenu určenú znaleckým posudkom, menenie údajov a podmienok v oznámení o vykonaní dražby (bod 31 odkazovaného rozhodnutia).

15. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku identifikoval, že vyriešenie otázky vzdialenosti a miesta konania dobrovoľnej dražby od draženej nehnuteľnosti bolo základným predpokladom rozhodnutia súdov v tejto veci. V tejto súvislosti poukázal na to, že v danom prípade miesto konania dražby bolo síce vzdialenejšie od miesta draženej nehnuteľnosti (167 km), avšak uzavrel, že táto skutočnosť neovplyvnila účasť dražiteľov. Na podporu tohto záveru poukázal na fakt, že dotknutá nehnuteľnosť bola v dražbe vydražená práve obyvateľmi obce, v ktorej sa nachádza. Osobitne taktiež zdôraznil, že dražba prebehla v súlade so zákonom o dobrovoľných dražbách a nehnuteľnosti boli vydražené za cenu stanovenú znaleckým posudkom, čo znamená, že v okolnostiach preskúmanej veci nedošlo ani k naplneniu druhého predpokladu určenia neplatnosti dražby, a to ohrozeniu alebo porušeniu práv žalobcov. Tento záver následne podporil aj odkazom na svoje rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/66/2019, v ktorom konštatoval nevyhnutnosť naplnenia oboch predpokladov určenia neplatnosti dražby. Najvyšší súd napokon uzavrel, že nosné dôvody rozsudkov súdov nižších stupňov, na základe ktorých bola žaloba zamietnutá, nie sú v kolízii s právnymi závermi zodpovedajúcimi ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

16. Podľa ústavného súdu napadnutému rozsudku najvyššieho súdu v konfrontácii s obsahom dovolania sťažovateľky nemožno vyčítať svojvoľnosť či nedostatočnosť. Najvyšší súd poskytol v jeho odôvodnení dostatočnú odpoveď vymedzením právnych úvah, ktorými sa pri posúdení sťažovateľkiných námietok riadil, ktoré ho viedli k zamietnutiu jej dovolania. Jeho závery netrpia žiadnymi vnútornými rozpormi a zaujímajú stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého v preskúmanej veci nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe súdov vo veciach týkajúcich sa neprimerane a nevhodne určenej vzdialenosti miesta dražby a miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktorá je predmetom dražby, možno považovať za ústavne udržateľný a dostatočne podložený. Namietaná arbitrárnosť právneho posúdenia a neodôvodnený odklon od judikatúry, ktoré by mohli predstavovať zásah do obsahu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neboli zistené, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, jeho podstata spočíva v zakotvení práva osoby (fyzickej alebo právnickej) obrátiť sa na všeobecný súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy v prípade, ak sa táto osoba považuje za ukrátenú na svojich právach rozhodnutím takého orgánu. Je teda už na prvý pohľad zrejmé, že v posudzovanej veci chýba akákoľvek príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a ňou napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý nerozhodoval o zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Ústavný súd obdobne nezistil ani žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ktorého obsahom je právo obvineného vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. To zakladá dôvod na odmietnutie aj týchto častí ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu